

ЗВІТ
ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ У 2021 р.
ПІДТЕМИ НДР КАФЕДРИ МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН «РОЗВИТОК
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ
ПРОФЕСІЙНОЇ ШКОЛИ ЗА ІННОВАЦІЙНИМИ МОДЕЛЯМИ У
СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

(завідувач кафедри **ЄРМОЛЕНКО АНДРІЙ БОРИСОВИЧ**, кандидат
політичних наук, доцент)

Науково-дослідна робота «Розвиток науково-методичної компетентності педагогів професійної школи за інноваційними моделями у системі неперервної освіти» виконується науково-педагогічними працівниками кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін (МПО та СГД) Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (БІНПО ДЗВО УМО).

Відповідно до календарного плану виконання науково-дослідної роботи, за 2021 рік колективом кафедри МПО та СГД організовано проведення п'ятого підсумково-узагальнювального етапу дослідження, а саме здійснено впровадження відкоригованого за запитами слухачів змістового та процесуального компонентів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О за інноваційними моделями.

3.2.	Упровадження інноваційних моделей підвищення кваліфікації педагогічних працівників.	01.01. - 31.12 2021 р.	Науково-педагогічні працівники кафедри МПО і СГД
------	---	---------------------------	--

1. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДСУМКОВО-УЗАГАЛЬНЮВАЛЬНОГО ЕТАПУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У 2021 році науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД було організовано підсумково-узагальнювальний етап дослідження за участі педагогічних працівників ЗП(ПТ)О тих регіонів, де було сформовано експериментальні групи. Це зокрема:

- педагогічні працівники ДНЗ «Дніпровський центр професійної освіти», м. Дніпро (17 респондентів: майстри виробничого навчання та викладачі професійно-теоретичної підготовки);
- педагогічні працівники ДНЗ «ПТУ 26», м. Кременчук Полтавської обл. (21 респондент: майстри виробничого навчання та викладачі професійно-теоретичної підготовки);
- педагогічні працівники ДПТНЗ «Сумське ВПУ будівництва та дизайну», м. Суми (17 респондентів: майстри виробничого навчання);
- педагогічні працівники «Регіонального центру професійно-технічної освіти», м. Зіньків Полтавської обл. (23 респонденти: майстри виробничого навчання та викладачі професійно-теоретичної підготовки);
- педагогічні працівники ДНЗ «Криворізький центр професійної освіти металургії та машинобудування», м. Кривий Ріг Дніпропетровської обл. (20 респондентів: викладачі професійно-теоретичної підготовки).

Урахувавши професійні запити педагогів означених експериментальних груп на науково-методичну та освітню підтримку у курсовий та міжкурсний періоди підвищення кваліфікації на попередніх етапах дослідження, було зроблено відповідні корегування змістового та процесуального компонентів підвищення кваліфікації педагогічних

працівників ЗП(ПТ)О та проведено їх апробацію на базах зазначених експериментальних груп.

Основою для виконання цього етапу дослідження став процес упровадження відкоригованого за запитом слухачів та апробованого на базі експериментальних груп змістового та процесуального компонентів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О. Крім того, за результатами виконання науково-дослідної роботи науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД на цьому етапі підготовлено ряд наукових розробок, рекомендованих до впровадження.

2. УПРОВАДЖЕННЯ ЗМІСТОВОГО КОМПОНЕНТУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗП(ПТ)О ЗА ІННОВАЦІЙНИМИ МОДЕЛЯМИ.

У відповідності до професійних запитів педагогів експериментальних груп було здійснено коригування та апробовано змістовий компонент підвищення кваліфікації.

По-перше, науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД було розроблено робочі навчальні програми та навчально-методичний супровід вибіркового спецкурсу, що зорієнтовані на розвиток науково-методичної компетентності педагогів ЗП(ПТ)О та готовності до впровадження освітніх інновацій при підготовці кваліфікованих робітників.

Тематика вибіркового спецкурсу, що пройшли апробацію у процесі підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О експериментальних груп:

1. Компетентнісний урок виробничого навчання як цілісна дидактична система (розробники Шевчук С.С., Єрмоленко А.Б.);
2. Методика підготовки і проведення інтегрованих занять (розробники Кулішов В.С., Шевчук С.С., Щипська Т.П.);

3. Методика розроблення професійного портфоліо педагога ЗП(ПТ)О (розробники Шевчук С.С., Кулішов В.С.);
4. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О (розробник Шевчук С.С.);
5. Квест-технології як засіб розвитку професійних компетентностей (розробник Кулішов В.С.).
6. Розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти у позааудиторній навчальній діяльності ЗП(ПТ)О (розробник Шевчук С.С.)
7. Сучасний стан та особливості забезпечення якості освіти (розробник Величко Н.О.)
8. Підготовка педагогів до створення інклюзивного освітнього середовища в закладах професійно-технічної освіти (розробник Кучерак І.В.)
9. Методика організації та проведення занять за дистанційною й змішаною формами навчання (розробник Масліч С.В.)
10. Сучасні підходи до стандартизації змісту професійної (професійно-технічної) освіти (розробник Радкевич О.М.)
11. Краєзнавство в професійній діяльності педагога П(ПТ)О (розробник Студінський В.А.)

Означені спецкурси передбачені для вибіркового (за запитом слухачів) опанування на першому (організаційно-мотиваційному) та другому (дистанційному – для слухачів, які навчаються за очно-дистанційною формою) етапах курсів підвищення кваліфікації. Робочі навчальні програми та навчально-методичний супровід зазначених спецкурсів успішно апробовано і впроваджено на базі експериментальних груп курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О.

Як зазначили педагоги експериментальних груп, вибіркові спецкурси дозволили розширити розуміння сутності окремих питань методики професійної освіти, поглибити знання з теорії і практики організації освітніх

квестів, розроблення професійного портфоліо педагога, планування, організації та проведення занять у ЗП(ПТ)О на компетентнісних засадах та на засадах інтегрованого підходу, оновити знання з питань сучасної навчально-методичної діяльності педагога ЗП(ПТ)О, тощо. Переважна більшість респондентів заявили про ефективність впровадження вибіркового спецкурсу у освітній процес курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О.

По-друге, у процесі дослідження було відкориговано та апробовано на базі експериментальних груп робочі навчальні програми змістових модулів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О (майстрів виробничого навчання та викладачів професійно-теоретичної підготовки). Зміни було здійснено у відповідності до професійних запитів педагогів експериментальних груп та у зв'язку з модернізацією системи професійної (професійно-технічної) освіти і організацією освітнього процесу на засадах компетентнісного підходу.

Назви навчальних та змістових модулів, що увійшли до навчальних планів підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання ЗП(ПТ)О експериментальних груп:

1. Навчальний модуль 3 «Дидактика професійної освіти».
  - Змістовий модуль 3.1. «Дидактика професійно освіти».
  - Змістовий модуль 3.2. «Дидактика професійної освіти в умовах виробництва: практико-зорієнтований аспект».
  - Змістовий модуль 3.3. «Методичні засади стандартизації змісту професійної освіти».
2. Навчальний модуль 4 «Освітні інновації у професійній діяльності педагога професійної (професійно-технічної) освіти».
  - Змістовий модуль 4.1. «Сучасні освітні практики в процесі виробничого навчання».

Назви навчальних та змістових модулів, що увійшли до навчальних планів підвищення кваліфікації викладачів професійно-теоретичної підготовки ЗП(ПТ)О експериментальних груп:

1. Навчальний модуль 3 «Дидактика професійної освіти».
  - Змістовий модуль 3.1. «Дидактика професійної освіти».
  - Змістовий модуль 3.2. «Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект».
  - Змістовий модуль 3.3. «Методичні засади стандартизації змісту професійної освіти».
2. Навчальний модуль 4 «Освітні інновації у професійній діяльності педагога професійної (професійно-технічної) освіти».
  - Змістовий модуль 4.1. «Сучасні освітні практики в процесі професійно-теоретичної підготовки».

Упровадження зазначених змістових модулів сприяє вдосконаленню та розвитку науково-методичної та фахової компетентностей слухачів, а також формуванню комплексу організаційно-методичних умінь, спрямованих на впровадження освітніх інновацій у професійну підготовку кваліфікованих робітників.

У зв'язку з оновленням змістових і навчальних модулів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД було підготовлено відповідне навчально-методичне забезпечення:

1. Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с.
2. Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у системі післядипломної освіти: навчально-методичний посібник / Єрмоленко А.Б., Набок М.В., Шевчук С.С., Масліч

С.В., Кулішов В.С. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 101 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725510>

3. Шевчук С.С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 73 с.

4. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 215 с.

3. УПРОВАДЖЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОМПОНЕНТУ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗП(ПТ)О

Відповідно до професійних запитів педагогічних працівників ЗП(ПТ)О експериментальних груп було здійснено коригування та апробовано процесуальний компонент підвищення кваліфікації як у курсовий, так і у міжкурсний періоди.

На етапі залікової сесії та у міжкурсний період підвищення кваліфікації науково-педагогічні працівники кафедри МПО та СГД систематично проводять науково-практичні семінари та конференції різних рівнів, у тому числі професійної спрямованості. Це дозволяє залучити кращих педагогів ЗП(ПТ)О України та зарубіжжя до обміну досвідом щодо впровадження сучасних науково-методичних аспектів при підготовці кваліфікованих робітників та дає можливість опублікувати особисті напрацювання у електронних та друкованих виданнях, отримати сертифікат учасника науково-практичного масового заходу, що дає конкурентні переваги для педагогічного працівника при черговій атестації та сертифікації.

За 2021 навчальний рік науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД проведено:

1) Регіональний науково-практичний семінар «Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О в сучасних

умовах» на базі ДНЗ «Черкаське вище професійне училище будівельних технологій», м. Черкаси, 21 квітня 2021 року;

2) Міжнародну конференцію з онлайн-трансляцією «Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи» на базі Білоцерківського інституту непевної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України, м. Біла Церква Київської обл., 20 травня 2021 року;

3) Регіональний науково-практичний семінар «Упровадження сучасних освітніх практик в процесі підготовки кваліфікованих робітників» на базі «Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій», м. Дніпро, 09 червня 2021 року.

4) Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Інноваційні технології при підготовці фахівців транспортної галузі», м. Біла Церква, 30 вересня 2021 року

За результатами проведення конференції та семінарів готуються електронні збірники матеріалів, а всі учасники отримують сертифікати.

За запитами педагогічних працівників ЗП(ПТ)О експериментальних груп відкориговано робочі навчальні програми підвищення кваліфікації з метою введення нових (інноваційних та більш практико-орієнтовних) видів навчальних занять.

Таким чином, у практику освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації уведено такі форми організації навчання:

- *тематична дискусія* – інтерактивний вид практичного заняття, який має дискусійний характер навколо конкретної проблемної теми, передбачає розвиток умінь у процесі використання попередньо сформованих знань;

- *семінар-практикум* – вид навчального заняття, який передбачає обговорення актуальних проблем реалізації завдань освітньої політики та інноваційної освітньої й управлінської практики, набуття відповідних практичних умінь і навичок. Основний зміст семінару-практикуму спрямовується на: ознайомлення слухачів курсів підвищення кваліфікації із

перспективним досвідом різних аспектів їхньої професійної діяльності; набуття вмінь щодо застосування новітніх підходів, форм, методів і технологій у сфері професійної діяльності (управлінської, наукової, методичної, виробничої тощо).

- *науково-практична конференція* – інтерактивний вид заняття, яке проводиться на заключному етапі навчання, основним змістом якого є обговорення попередньо підготовлених доповідей слухачів з актуальних проблем їхньої професійної діяльності, власного передового досвіду, кращих освітніх практик.

Переважає більшість педагогів експериментальних груп відмітили позитивну тенденцію більш практичної орієнтованості занять на курсах підвищення кваліфікації, що дало змогу організувати обговорення актуальних питань методики професійної освіти, обмін педагогічним досвідом, залучати представників інших закладів освіти та ключових стейкхолдерів до висвітлення професійно-важливих та проблемних моментів організації навчально-виробничого процесу.

Науково-педагогічні працівники кафедри МПО та СГД продовжують роботу над упровадженням процесуального компонента підвищення кваліфікації педагогів ЗП(ПТ)О за інноваційними моделями.

4. АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК НАУКОВИХ РОЗРОБОК, РЕКОМЕНДОВАНИХ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

Видання

Науково-методичний посібник

Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у системі післядипломної освіти

**Набок М.В., Єрмоленко А.Б., Шевчук С.С., Масліч С.В.,
Кулішов В.С.**

У науково-методичному посібнику розкрито та теоретично обґрунтовано теоретичні засади компетентнісного підходу до розвитку професійної майстерності педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти, модель розвитку його науково-методичної компетентності та її оцінювання, основні підходи до створення сучасного середовища професійного розвитку педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти, методику впровадження технології науково-методичного супроводу у процесі підвищення професійної компетентності педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Матеріали видання стануть у нагоді науковим та науково-педагогічним працівникам системи післядипломної педагогічної освіти, методистам обласних навчально-методичних центрів професійно-технічної освіти, педагогічним працівникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти та усім зацікавленим у питаннях підвищення якості безперервної професійної освіти педагогічних працівників.

Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у системі післядипломної освіти: науково-методичний посібник / Набок М.В., Єрмоленко А.Б., Шевчук С.С., Масліч С.В., Кулішов В.С. БІНПО: Біла Церква. 2021. 101 с.

НАВЧАЛЬНА ПРОДУКЦІЯ

Видання

Навчально-методичні посібники

Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу

Кулішов В.С.

Навчально-методичний посібник розроблено на допомогу педагогам системи професійної освіти у контексті оновлення та удосконалення знань

щодо інтеграційних процесів у сучасній освіті та розвитку організаційно-методичних умінь з питань планування, організації та проведення інтегрованих занять на засадах компетентнісного підходу.

У посібнику висвітлено історичні аспекти становлення інтеграції в освіті, сутність та зміст сучасного інтегрованого навчання, методик проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу. У додатках подано методичні розробки інтегрованих уроків з професійної підготовки.

Навчально-методичний посібник «Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу» входить до структури комплексного методичного забезпечення навчального модуля 3 «Дидактика професійної освіти» кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін на курсах підвищення кваліфікації у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти.

Матеріали видання стануть у нагоді педагогічним працівникам закладів професійної освіти та всім, хто цікавиться питаннями упровадження інтегрованого навчання та підвищення якості освітнього процесу у системі професійної освіти.

Кулішов В.С. Теоретичні і методичні аспекти проведення інтегрованих занять у закладі професійної освіти на засадах компетентнісного підходу: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 68 с.

Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу

Шевчук С.С.

Навчально-методичний посібник «Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу» входить до структури комплексного методичного забезпечення навчального модуля 4

«Сучасні освітні практики» кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін (МПО та СГД) Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (БІНПО).

Мета розробки даного навчально-методичного посібника: формування, оновлення, поглиблення та систематизація знань, розвиток та удосконалення умінь педагогічних працівників ЗП(ПТ)О із планування, організації та здійснення навчально-методичної діяльності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу.

Зміст даного навчально-методичного посібника відображає сучасні тенденції планування, організації та здійснення освітньої діяльності у ЗП(ПТ)О на основі компетентнісного підходу, містить інформацію щодо сутності компетентнісного підходу в освіті, методики організації та проведення інтерактивних аудиторних занять і позааудиторних навчальних заходів, реалізації сучасних освітніх практик у методичну діяльність педагогічних працівників ЗП(ПТ)О на основі компетентнісного підходу.

Основні положення даного посібника носять як науково-методичний, так і практично-зорієнтований характер, і покликані сприяти більш чіткому та систематизованому представленню про навчально-організаційну і методичну діяльність педагога професійної школи.

Матеріали даного посібник стануть у нагоді педагогічним працівникам ЗП(ПТ)О (викладачам професійно-теоретичної підготовки, майстрам виробничого навчання, методистам і керівникам ЗП(ПТ)О).

Шевчук С.С. Навчально-методична діяльність педагога ЗП(ПТ)О на засадах компетентнісного підходу: Навчально-методичний посібник. БІНПО: Біла Церква. 2021. 68 с.

Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект

Шевчук С.С., Кулішов В.С.

Навчально-методичний посібник «Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект» входить до структури комплексного методичного забезпечення навчального модуля 3 «Дидактика професійної освіти» кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін (МПО та СГД) Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (БІНПО).

Мета розробки даного навчально-методичного посібника: формування, оновлення, поглиблення та систематизація знань, розвиток та удосконалення умінь педагогічних працівників із планування, організації та здійснення освітнього процесу у закладах професійної освіти на засадах компетентнісного, інтегрованого та технологічного підходів.

Зміст даного навчально-методичного посібника відображає сучасні тенденції з методики формування ключових і фахових компетентностей майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної освіти, містить інформацію щодо сутності компетентнісного і технологічного підходів в освіти, методики організації та проведення інтерактивних аудиторних занять і позааудиторних навчальних заходів, методики професійної підготовки кваліфікованих фахівців в умовах сучасного підприємства на засадах компетентнісного підходу.

Основні положення даного посібника носять як науково-методичний, так і практично-зорієнтований характер, і покликані сприяти більш чіткому та систематизованому представленню про освітню діяльність педагога професійної школи.

Матеріали даного посібника стануть у нагоді педагогічним працівникам і керівникам закладів професійної та передвищої фахової освіти, методистам навчально-методичних центрів ПТО, персоналу, що здійснює професійну підготовку в умовах сучасного підприємства (установи сфери послуг).

Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-орієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 215 с.

Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників у контексті реформування системи професійної (професійно-технічної) освіти

Упорядкування А.Б. Єрмоленко, В.С. Кулішов, І.В. Кучерак.

Важливим фактором професійного розвитку сучасного педагога ЗП(ПТ)О є безперервна освіта, адже інтенсивні процеси виробничо-технологічної взаємодії вимагають від педагогічних працівників бути інформаційно компетентними та систематично удосконалювати власні професійно-значущі якості. У контексті професійного розвитку педагога провідне місце займає науково-методична складова його професійної діяльності. Створення сприятливих умов для розвитку науково-методичної компетентності педагогів ЗП(ПТ)О дозволить створити освітнє середовище для реалізації особистісно-орієнтованого підходу до задоволення професійних потреб педагогів, створення можливостей для розвитку їх творчого потенціалу, мотивації до інноваційної діяльності, диференціації та індивідуалізації процесу навчання.

Представлений збірник робочих навчальних програм спецкурсів сформовано відповідно до запитів слухачів курсів підвищення кваліфікації у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти у процесі коригування змістового компонента підвищення кваліфікації науково-педагогічними працівниками кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін.

Робочі навчальні програми спецкурсів розроблено у рамках забезпечення навчальних модулів «Дидактика професійної освіти» та «Освітні інновації в професійній діяльності педагога професійної(професійно-технічної) освіти».

Для педагогів, методистів, керівних кадрів системи П(ПТ)О, а також усіх зацікавлених у підвищенні якості безперервної професійної освіти педагогічних працівників.

Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників у контексті реформування системи професійної (професійно-технічної) освіти: збірник робочих навчальних програм спецкурсів / наук. ред., упорядкування А.Б. Єрмоленко, В.С. Кулішов, І.В. Кучерак. Біла Церква: БІНПО, 2021. 300 с.

Матеріали конференцій та семінарів

Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи

За заг. редакцією Єрмоленка А.Б., Шевчук С.С.

У збірнику представлено тези доповідей учасників Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією «Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи». У ході роботи конференції було розглянуто ряд актуальних питань стосовно: поняття науково-методичної компетентності педагога в сучасній теорії і практиці, розвитку науково-методичної компетентності педагогів в умовах суспільних та освітніх викликів, інноваційних моделей розвитку науково-методичної компетентності педагогів закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, зарубіжного досвіду розвитку науково-методичної компетентності педагогічних працівників шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, реалізації сучасних освітніх практик у професійній діяльності педагога професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, шляхів розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти в сучасних умовах, застосування можливостей відкритого

освітнього середовища для розвитку науково-методичної компетентності педагогів.

Матеріали збірника стануть у нагоді керівникам, методистам, старшим майстрам, викладачам професійно-теоретичної підготовки та майстрам виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти.

Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи: електронний зб. матеріалів Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією, м. Біла Церква, 20 травня 2021 р. / за заг. ред. А.Б. Єрмоленка, С.С. Шевчук. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 550 с.

Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у сучасних умовах

За заг. редакцією Кулішова В.С.

У збірнику представлено тези доповідей учасників Регіонального науково-практичного семінару «Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у сучасних умовах» (21 квітня 2021 року, м. Черкаси). У ході роботи семінару було розглянуто ряд актуальних питань стосовно: сучасної навчально-організаційної та науково-методичної діяльності педагога ЗП(ПТ)О, формування та розвитку науково-методичної компетентності педагогів ЗП(ПТ)О в системі безперервної освіти, науково-методичних підходів до організації та проведення сучасного заняття з професійної підготовки, реалізації сучасних освітніх практик у процесі професійної підготовки, науково-методичного засад розробки сучасного комплексного методичного забезпечення професійної підготовки кваліфікованих робітників, шляхів розвитку науково-методичної компетентності педагогів ЗП(ПТ)О в умовах формальної, неформальної та

інформальної освіти, науково-методичної підтримки професійної діяльності педагогів ЗП(ПТ)О, тощо.

Матеріали збірника стануть у нагоді керівникам, методистам, старшим майстрам, викладачам професійно-теоретичної підготовки та майстрам

Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у сучасних умовах: електронний зб. матеріалів Регіонального науково-практичного семінару, м. Біла Церква, 21 квітня 2021 р. / Упорядник В.С. Кулішов. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 106 с.

Інноваційні технології при підготовці фахівців транспортної галузі

Упорядкування: Єрмоленко А.Б., Шевчук С.С.

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інноваційні технології при підготовці фахівців транспортної галузі» (30 вересня 2021 року, м. Біла Церква). Під час роботи конференції було розглянуто ряд актуальних питань стосовно сутності та змісту поняття інноваційні технології в сучасній освітній теорії і практиці, підготовки фахівців транспортної галузі в контексті реалізації Стратегії розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на період до 2023 року, перспективних напрямів співпраці закладів освіти із ключовими стейкхолдерами, інноваційної науково-методичної діяльності педагогічних працівників у контексті реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року, впровадження інноваційних освітніх програм професійної підготовки та перепідготовки персоналу для транспортної галузі, сучасного комплексно-методичного забезпечення, зарубіжного досвіду використання інноваційних технологій при підготовці фахівців транспортної галузі для підвищення якості та надійності надання транспортно-логістичних послуг.

Матеріали збірника стануть у нагоді керівникам, методистам, старшим майстрам, викладачам професійно-теоретичної підготовки та майстрам виробничого навчання закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Інноваційні технології при підготовці фахівців транспортної галузі: зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (30 вересня 2021 року, м. Біла Церква) / Упорядники А.Б. Єрмоленко, С.С. Шевчук. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 108 с.

Крім того, за матеріалами науково-дослідної роботи за 2021 рік науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД підготовлено ряд публікацій. Серед них:

а) наукові статті у наукометричних та закордонних виданнях:

1. Kulishov, V.S., Skyba, Y.A., Yermolenko, A.B., Shevchuk, S.S.& Shchypyska, T.P. Development of Scientific and Methodical Competence of Teachers of Vocational Education Institutions. Propósitos y Representaciones, Mar. 2021, Vol. 9, SPE(2), e994. URL: <http://revistas.usil.edu.pe/index.php/pyr/article/view/994> **Web of Science**

2. Zhukova O., Ivanenko L., *Mandragelya V.*, Janužis G. Challenges of Online-Education: What Society Expects from Teachers / Oksana Zhukova, Lyudmila Ivanenko, Vladimir Mandragelya, Gintaras Janužis // SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION. Proceedings of the International Scientific Conference. Volume V, May 28th-29th, 2021. 522-532. **Web of Science**

3. Shevchuk S., Kulishov V., Shchypyska T. Vectors of Development of Educational and Methodological Competence of the Modern Teacher in the Conditions of Modernization of Vocational Education of Ukraine. Journal of International Legal Communication. 2021. Vol. 2 No.1. pp. 63-74. <https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2021>, pp.63-74.

б) наукові статті у фахових виданнях:

1. Єрмоленко А.Б. Сучасна модель розвитку лідерської компетентності педагогічних працівників професійної освіти в системі підвищення

кваліфікації. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки. 2021. Вип. 1 (45). С. 205-213 URL: <http://visn-ped.gnpu.edu.ua/index.php/uk/home1/45-visnyk-hlukhivskoho-natsionalnoho-pedahohichnoho-universytetu-imeni-oleksandra-dovzhenka-2021-vyp-1-45>

2. Кулішов В.С. Організація інтегрованого навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти на засадах компетентнісного підходу. Імідж сучасного педагога. 2021. № 4 (199), с. 36–40.

3. Кулішов В.С., Щипська Т.П. Реалізація сучасних освітніх практик у процесі позааудиторної навчальної діяльності майбутніх фахівців з поліграфії. Науковий часопис НПУ імені М. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2021. № 80, с. 56-64.

4. Мандрагеля В.А. Науково-методична компетентність педагога в умовах пандемії та діджиталізації: світовий досвід та українські реалії / // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ PEDAGOGICAL SCIENCES. 2021. Випуск 45 / Issue 45, с. 170-178.

5. Студінський В.А., Щипська Т.П. Економічні та організаційні засади удосконалення діяльності педагога в системі професійної (професійно-технічної) освіти України // Економічний вісник університету. Збірник наукових праць учених та аспірантів. – Вип. 49. – Переяслав: П-ХДПУ, 2021, с.31-37.

6. Шевчук С.С. Модель комплексного методичного супроводу професійної підготовки кваліфікованих робітників. Імідж сучасного педагога, електрон. наук. фах. журнал. 2021. 4(199), с.41–46.

7. Mandragelia V. Online learning and digital competence: Ukraine and the world. Наукові записки кафедри педагогіки. ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2021. Випуск 48 / Issue 48, с. 109-116.

8. Mandragelia V. Problems and prospects of education in Ukraine: socio-philosophical analysis. Вісник Житомирського державного університету імені

Івана Франка. Філософські науки. Вип. 2(90). ЖДУ, 2021, с. 45-54.

в) матеріали науково-практичних конференцій та семінарів:

1. Єрмоленко А.Б. Лідерство в контексті професійної діяльності педагога. Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи: зб. матеріалів Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією, (м. Біла Церква, 20 травня 2021 р.). Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021, с. 365-370

2. Кулішов В.С. Динаміка розвитку науково-методичної компетентності педагогів ЗП(ПТ)О за результатами контрольного етапу дослідження. Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи: матеріали Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією (20 травня 2021 року, м. Біла церква) / за заг. ред. А.Б. Єрмоленка, В.С. Кулішова. Біла церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021, с. 93–97.

3. Кулішов В.С. Інтеграція в освітньому середовищі ЗП(ПТ)О: етапи становлення. Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (02 квітня 2021 р.) / Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2021, с. 99–103.

4. Мандрагеля В.А. Цифрова компетенція: нові виміри. Наука, освіта і виробництво: матеріали Міжнародної науково-методичної Інтернет-конференції, 20 травня 2021 року / за заг. ред. О.А. Жукової. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020, с. 69-72.

5. Мандрагеля В.А. Інноваційні педагогічні підходи в системі П (ПТ)О: сучасний світовий та європейський досвід. V Всеукраїнський науково-методичний семінар «Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій», 5 листопада 2021. Глухів, Глухівський НПУ, 2021, с. ???

6. Масліч С.В. До питання формування та розвитку цифрової компетентності майстрів виробничого навчання закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання : збірник матеріалів XV звітної Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 25 березня 2021 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ : ПТОО НАПН України, 2021, с. 189–191.

7. Масліч С.В. Науково-методичний супровід професійної діяльності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти: основні аспекти. Theoretical and practical aspects of modern scientific research: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the I International Scientific and Practical Conference (Vol. 2), Seoul, April 30, 2021. Seoul-Vinnitsia: Case Co., Ltd. & European Scientific Platform, 2021, с. 89-90.

8. Масліч С.В. Розвиток науково-методичної компетентності педагога ЗП(ПТ)О через призму нових викликів. Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи:зб. матеріалів Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією, м. Біла Церква, 20 травня 2021 р. / за заг. ред. А.Б. Єрмоленка, В.С. Кулішова, С.С. Шевчук. Видавець ФОП Мокшанов В.В. Запоріжжя, 2021, с. 106-109.

9. Масліч С.В. Цифрова компетентність педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти як необхідна умова підвищення якості освітнього процесу. Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (2 квітня 2021 р.) / Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2021, с. 109–112.

10. Студінський В.А. Економічне краєзнавство в системі професійної освіти: методико-методологічний аспект. VII Всеукраїнська науково-теоретична конференція з міжнародною участю «соціальні та гуманітарні технології: філософсько-освітній аспект» 24-25 березня 2021 року. -

Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси, с.19-21.

11. Студінський В.А. Краєзнавство професії в діяльності педагога професійної (професійно-технічної) освіти: постановка питання. Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (02 квітня 2021 р.) / Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2021, с. 46–48.

12. Студінський В.А., Петрушак О.М. Науково-методичні підходи до здійснення краєзнавчої роботи в навчальних закладах П(ПТ)О в умовах глобальної діджиталізації. Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи: матеріали Міжнародної конференції з онлайн-трансляцією (20 травня 2021 року, м. Біла Церква) / за заг. ред. А.Б. Єрмоленка, С.С. Шевчук. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021, с. 214-218.

13. Студінський В.А. Організаційно-безпекові заходи при проведенні краєзнавчого екскурсійного заняття на виробничому підприємстві в системі професійної (професійно-технічної) освіти. Сучасна парадигма освіти з охорони праці: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції викладачів та фахівців-практиків (подано до друку)

14. Шевчук С.С. Концепція комплексного підходу у професійній освіті. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Інноваційні моделі розвитку науково-методичної компетентності педагогів професійної і фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 20.05.2021, с.150-154

ВИСНОВКИ

У 2021 році науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД було організовано підсумково-узагальнювальний етап дослідження за

участі педагогічних працівників ЗП(ПТ)О тих регіонів, де було сформовано експериментальні групи.

Основою для виконання цього етапу дослідження став процес упровадження відкоригованого за запитами слухачів та апробованого на базі експериментальних груп змістового та процесуального компонентів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О. Крім того, за результатами виконання науково-дослідної роботи науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД на цьому етапі підготовлено ряд наукових розробок, рекомендованих до впровадження.

У контексті впровадження відкоригованого та апробованого змістового компоненту підвищення кваліфікації педагогів ЗП(ПТ)О було здійснено наступні кроки:

- упроваджено робочі навчальні програми та навчально-методичний супровід вибіркового спецкурсу, що дозволило розширити розуміння сутності окремих питань методики професійної освіти, поглибити знання з теорії і практики організації освітніх квестів, розроблення професійного портфоліо педагога, планування, організації та проведення занять у ЗП(ПТ)О на компетентнісних засадах та на засадах інтегрованого підходу, оновити знання з питань сучасної навчально-методичної діяльності педагога ЗП(ПТ)О, тощо;

- упроваджено відкориговані та апробовані робочі навчальні програми змістових модулів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О, що створило сприятливі умови для вдосконалення та розвитку науково-методичної та фахової компетентностей слухачів, а також формування комплексу організаційно-методичних умінь, спрямованих на впровадження освітніх інновацій у професійну підготовку кваліфікованих робітників. У зв'язку з оновленням змістових і навчальних модулів підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД було підготовлено відповідне навчально-методичне забезпечення.

У процесі впровадження процесуального компоненту підвищення кваліфікації науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД було проведено 2 Регіональних науково-практичних семінари, 1 Міжнародну конференцію з онлайн-трансляцією, 1 Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію за результатами яких готуються збірники, а також упроваджено в освітній процес курсів підвищення кваліфікації нових (інноваційних та більш практико-орієнтованих) форм організації освітнього процесу.

Крім того, у рамках упровадження пролонгованої (накопичувальної) форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗП(ПТ)О, науково-педагогічні працівники кафедри МПО та СГД працюють над розробленням короткотермінового авторського курсу «Школа розвитку фахової майстерності педагога».

За результатами науково-дослідної роботи у 2021 році, науково-педагогічними працівниками кафедри МПО та СГД підготовлено ряд публікацій, зокрема:

- 1 науково-методичний посібник;
- 3 навчально-методичних посібники;
- 2 збірники матеріалів конференцій;
- 3 статті у закордонних наукометричних виданнях;
- 8 статей у фахових вітчизняних виданнях;
- 14 тез конференцій різних рівнів.

Підсумково-узагальнювальний етап дослідження згідно календарного плану виконання НДР продовжується до 31.12.2021.